

Języki i Paradygmaty Programowania

Marcin Benke

MIM UW

17 marca 2014

Monady

```
class Functor m => Monad m where
  return :: a -> m a
  (>>=)   :: m a -> (a -> m b) -> m b
  fail    :: String -> m a
```

m a reprezentuje obliczenie, które produkuje wynik typu **a**, potencjalnie z dodatkowymi efektami

Np. **getChar :: IO Char** produkuje znak , wczytując go z wejścia

Protokół MonadReader

```
class (Monad m) => MonadReader r m | m -> r where
  ask :: m r
  local :: (r -> r) -> m a -> m a
  -- Defined in Control.Monad.Reader.Class

asks :: (MonadReader r m) => (r -> a) -> m a
```

Protokół MonadReader jest przydatny w sytuacji, gdy mamy grupę funkcji korzystających ze wspólnych danych i chcemy uniknąć jawnego przekazywania ich z funkcji do funkcji

Protokół MonadReader — przykład

```
-- instance MonadReader r ((->) r)
-- Defined in Control.Monad.Reader
data Env = Env { var_a :: Int, var_b :: Int }
type R a = Env -> a

example :: R Int
example = do
  a <- asks var_a
  b <- asks var_b
  return $ a+b

example2 = liftM2 (+) (asks var_a) (asks var_b)
run :: R a -> a
run r = r Env { var_a = 5, var_b = 10 }
```

```
ghci> run example
```

```
15
```

MonadReader — local

Metoda **local** pozwala na lokalne zmiany środowiska

```
inc_a :: Env -> Env
inc_a env = env { var_a = var_a env +1 }
```

```
ghci> :{
      forM_ [run $ local inc_a example, run example]
        print
:}
16
15
```

: { oraz : } są komendami ghci pozwalające na wprowadzanie wyrażenia w kilku liniach

Stan

Najbardziej chyba typowym efektem imperatywnym jest możliwość korzystania z globalnego stanu i jego modyfikacji.

Obliczenie ze stanem możemy traktować jako funkcję

```
type Obliczenie wynik = (Stan -> (wynik, Stan))

-- return :: a -> Obliczenie a
return x s = (x,s)

-- (>>=) :: Obliczenie a -> (a -> Obliczenie b)
--       -> Obliczenie b
(o >>= k) s = let (x,s') = o s in (k x) s'
```


Monada State

Ponieważ synonimy zasadniczo nie mogą być instancjami, używamy `newtype`:

```
newtype State s a = State{runState :: (s -> (a,s))}
```

```
instance Monad (State s) where
    return a          = State $ \s -> (a,s)
    (State x) >>= f = State $
                        \s -> let (v,s') = x s in
                                runState (f v) s'
```

```
evalState :: State s a -> s -> a
```

```
execState :: State s a -> s -> s
```

Protokół MonadState

```
class MonadState m s | m -> s where  
    get  :: m s  
    put  :: s -> m ()
```

```
instance MonadState (State s) s where  
    get    = State $ \s -> (s, s)  
    put s = State $ \_ -> ((), s)
```

- ▶ **get** odczytuje stan
- ▶ **put** modyfikuje stan (zapisuje nowy)

Funkcje pomocnicze **gets** i **modify**

Przy programowaniu ze stanem często pojawiają się operacje typu

```
do { ...; s <- get; let x = foo s; ... }  
do { ...; s <- get; put (f s); ... }
```

Dlatego **Control.Monad.State** definiuje funkcje

```
gets    :: (MonadState s m) => (s -> a) -> m a  
modify  :: (MonadState s m) => (s -> s) -> m ()
```

które pozwalają nam napisać zwięźle i czytelniej

```
do { ...; x <- gets foo; ... }  
do { ...; modify f; ... }
```

IO — monady zmieniają świat

Monadę IO możemy traktować jako bardzo szczególny przypadek monady **State**:

```
type IO = State RealWorld
```

(dokładniej nie tyle IO jest szczególna, co jej stan — **RealWorld** odpowiada stanowi świata)

Klasa **MonadPlus**

Klasa **MonadPlus** reprezentuje obliczenia dopuszczające brak wyniku (ew. domyślny wynik) i łączenie wyników:

```
class Monad m => MonadPlus m where
  mzero :: m a
  mplus :: m a -> m a -> m a
```

```
guard :: MonadPlus m => Bool -> m ()
guard True  = return ()
guard False = mzero
```

```
when :: Monad m => Bool -> m () -> m ()
when p s = if p then s else return ()
```

```
unless :: Monad m => Bool -> m () -> m ()
```

Listy jako monady

Listę możemy traktować jako monadę reprezentującą obliczenia niedeterministyczne (wiele możliwych wyników, relacje)

```
instance Monad [] where
  return a = [a]
  m >>= f  = concatMap f m
  fail s   = []
```

Instancja **MonadPlus** dodaje operacje braku wyniku i “niedeterministycznego” wyboru:

```
instance MonadPlus [] where
  mzero = []
  mplus = (++)
```

Listy jako monady

Funkcję `inits` z laboratorium możemy teraz zapisać jako

```
inits :: [a] -> [[a]]
inits [] = return []
inits (x:xs) = return [] `mplus` do
    ys <- inits xs
    (return (x:ys))
```

a nawet

```
inits2 list = return [] `mplus` do
    (x:xs) <- return list
    ys <- inits2 xs
    return (x:ys)
```

```
inits3 list = []:[(x:ys) |
    (x:xs) <- [list], ys <- inits3 xs]
```

Listy jako monady

Wycinanki listowe możemy łatwo przetłumaczyć na **do**, np

```
triads :: Int -> [(Int, Int, Int)]
triads n = [(x,y,z) |
              (x,y,z) <- triples n,
              z^2 == x^2 + y^2
            ]
```

```
triads2 :: Int -> [(Int, Int, Int)]
triads2 n = do
    (x,y,z) <- triples n
    guard $ z^2 == x^2 + y^2
    return (x,y,z)
```

```
guard :: MonadPlus m => Bool -> m()
guard b = if b then return () else mzero
```


Rodzaje (kinds)

- ▶ Mówimy o konstruktorach typów, że są 0-argumentowe, 1-argumentowe itd
- ▶ Można to uogólnić wprowadzając pojęcie *rodzaju* czyli swoistego “typu” dla konstruktorów typów:

$$\kappa = * \mid \kappa_1 \rightarrow \kappa_2$$

Typy są rodzaju $*$, konstruktory jednoargumentowe rodzaju $* \rightarrow *$ itd:

```
ghci> :kind Int
Int :: *
ghci> :kind Maybe
Maybe :: * -> *
```

Możemy jawnie podawać rodzaje jeśli użyjemy rozszerzenia

KindSignatures

```
{-#LANGUAGE KindSignatures #-}
class Functor f => Pointed (f :: * -> *) where
  pure :: a -> f a
```

Łączenie monad (1)

Na laboratorium pisaliśmy różne warianty funkcji

`readInts :: String → m [Int]`

O analizie syntaktycznej będziemy jeszcze mówić, ale spróbujmy:

```
module StateParser(  
  Parser,      -- * -> *  
  runParser,  -- Parser a -> (String -> m (a,String))  
  item        -- Parser Char)  
  
instance Monad Parser where ...  
instance MonadPlus Parser where ...
```

Gdzie **m** jest pewną monadą, np **Maybe** (albo **Either**, **List**,...)

Łączenie monad (2)

```
pNat, pDigit :: Parser Int
pDigits :: Parser [Int]
many :: Parser a -> Parser [a]
```

```
pNat = fmap (foldl (\x y -> 10*x+y) 0) pDigits
pDigits = many pDigit
pDigit = sat isDigit >=> return . digitToInt
```

```
sat :: (Char->Bool) -> Parser Char
sat p = do
  x <- item
  if p x then return x else mzero
```

```
> runParser pNat "123 ala"
Just (123, " ala")
```

Łączenie monad (3)

Zauważmy, że **Parser** jest podobny do monady **State**, np możemy wyrazić **item** przy pomocy **get** i **put**:

```
instance MonadState [Char] Parser where
...
item :: Parser Char
item = do
    input <- get
    case input of
        [] -> mzero
        (x:xs) -> put xs >> return x
```

Łączenie monad (4)

Możemy na przykład ręcznie połączyć monady `State` i `Maybe`:

```
newtype Parser a = Parser {
    runParser :: [Char] -> Maybe (a, [Char])
}

mkParser :: ([Char] -> Maybe (a, [Char])) -> Parser a
mkParser = Parser

instance Monad Parser where
    return a = Parser $ \s -> Just (a,s)
    (Parser f) >>= k = Parser $ bind f k where ...

instance Functor Parser where ...

instance MonadPlus Parser where ...

instance MonadState Parser where ...
```

Trzeba się sporo napracować, a co gorsza jeśli będziemy zmienić **Maybe** na **Either e**, to większą część tego kodu będzie można wyrzucić do kosza...

Transformatory monad (1)

Wzorzec łączenia monad występuje na tyle często, że został usystematyzowany w bibliotece **mtl** (Monad Transformers Library).

W naszym przypadku możemy użyć transformatora **StateT**:

```
module StateTParser(Parser,runParser,item) where
import Control.Monad.State

-- Use the StateT transformer on Maybe
type Parser a = (StateT [Char] Maybe) a

runParser = runStateT
-- instance Monad ... gratis!
-- instance MonadPlus ... gratis!
-- instance MonadState ...gratis!
```

Transformator StateT

```
ghci> :i StateT
newtype StateT s m a = StateT {
    runStateT :: s -> m (a, s)}
```

```
ghci> :k StateT
StateT :: * -> (* -> *) -> * -> *
```

Jak widać **StateT** ma dość złożony rodzaj:

- ▶ pierwszy argument jest typem stanu i ma rodzaj $*$.
- ▶ drugi argument jest transformowanym konstruktorem typu (monadą) i ma rodzaj $* \rightarrow *$
- ▶ trzeci argument jest typem wyniku obliczenia

Transformatory monad (2)

...dla większej elastyczności możemy też zamiast **Maybe** użyć transformatora **MaybeT**:

```
module StateTParser2 (Parser, runParser, item) where
import Control.Monad.State
import MaybeTrans
import Control.Monad.Identity

-- Use the StateT transformer on MaybeT on Identity
type Parser a = StateT [Char] (MaybeT Identity) a

runParser :: Parser a -> [Char] -> Maybe (a, String)
runParser p xs =
    runIdentity $ runMaybeT $ runStateT p xs
```

wtedy możemy łatwo wymienić **Identity** na inną monadę.

Transformatory monad (3)

Teraz możemy łatwo zamiast **Maybe** użyć innego mechanizmu obsługi błędów:

...

```
import Control.Monad.Error
```

```
type Parser a = StateT [Char] (ErrorT String Identity) a
```

```
runParser :: Parser a -> [Char]  
          -> Either String (a,String)
```

```
runParser p xs =  
    runIdentity $ runErrorT $ runStateT p xs
```

```
testParser :: Show a => Parser a -> String -> String  
testParser p xs = show $ runParser p xs
```

Protokół MonadTrans

```
class MonadTrans t where  
    lift :: Monad m => m a -> t m a
```

Operacja **lift** pozwala nam “podnieść” obliczenie z monady wewnętrznej do przetransformowanej, np.

```
type Parser a = StateT [Char] (ErrorT String Identity) a
```

```
perror :: String -> Parser a  
perror = lift . throwError
```

```
> runParser (perror "Oczekiwano cyfry") "ala"  
Left "Oczekiwano cyfry"
```

Cabal

Common Architecture for Building Applications and Libraries

W tej chwili interesuje nas głównie program cabal, który pozwala instalować biblioteki na swoim koncie, bez uprawnień administratora

```
[ben@students Haskell]$ cabal update
Downloading the latest package list
  from hackage.haskell.org
[ben@students Haskell]$ cabal install GLFW
...kompilacja...
Installing library in
  /home/staff/iinf/ben/.cabal/lib/GLFW-0.4.2/ghc-6.10.4
Registering GLFW-0.4.2...
Reading package info from "dist/installed-pkg-config"
... done.
Writing new package config file... done.
```

Wiele bibliotek na <http://hackage.haskell.org/>